

Stručni rad

PREDNOSTI I NEDOSTACI UČENJA NA DALJINU

Darja Bastl, III: OŠ Celje

Sažetak

Učenje na daljinu zasigurno je novo i vrlo posebno iskustvo za sve nas, izazov za mnoge. Rad učitelja, naravno, odvija se drugačije nego u školi, ali od samog početka učitelji su bili spremni nositi se sa svim inovacijama. U prvom tjednu nastavnici su vjerojatno još uvijek pravili pravi ritam, smišljajući što bi bilo dobro, razumljivo i zanimljivo za učenike. S druge strane, učenje na daljinu također je predstavljalo veliki izazov za studente, jer su se sami susreli s materijalima, zadacima i problemima, negdje daleko izvan učionice.

Tijekom učenja na daljinu izuzetno je važno da su učitelji, roditelji i učenici u stalnom kontaktu, za koje uz e-poštu koriste i razne aplikacije te tako dijele iskustva putem fotografija i videozapisa.

U ovom članku želimo istaknuti prednosti i nedostatke učenja na daljinu.

Ključne riječi: učenje na daljinu, izazov, nastavnici i učenici, zadaci, prednosti i nedostaci učenja na daljinu.

1. UVOD

Rad na daljinu je fleksibilan oblik rada koji se sve više razvija. U ožujku, kako bi zatvorile širenje epidemije coronavirusa covid-19, škole su zatvorile vrata i započelo je obrazovanje na daljinu. To je predstavljalo poseban izazov za gotovo sve školske sustave: za ravnatelje, nastavnike, učenike, pa čak i njihove roditelje. Ovaj je oblik rada mnogima stvorio brojne probleme jer se većina sudionika s njim susrela prvi put.

Prema nekim stručnjacima, ovaj oblik rada postat će uobičajen oblik rada i usluga. Središnja uloga u njegovom širenju može se pripisati brzom razvoju telekomunikacijske tehnologije i razvoju osobnih računala, u našem slučaju zbog epidemije, koja sprečava širenje epidemije kovidin-19 coronavirusa. Međutim, prvi oblici rada u radu su se pojavili i prije uspona Interneta. Počeci potiču iz 1877. godine, kada je predsjednik banke u Bostonu uspostavio telefonsku liniju od svog ureda do svog doma [4]

2. SREDIŠNJI DIO

PREDNOSTI I NEDOSTACI UČENJA NA DALJINU OD STRANE UČITELJA

Sredinom ožujka, kada su sve škole zatvorile svoja vrata, vjerojatno nitko nije očekivao da će se učenje na daljinu održati gotovo do kraja školske godine. Nakon početnog entuzijazma da nema predavanja i da je to praznik, učenici su brzo shvatili da je u stvari prava škola, za mnoge još zahtjevnija i napornija nego inače. Neki su bili vrlo angažirani i marljivi, dok su drugi bili malo manje vođeni - to se odnosi i na učenike i na učitelje.

Kada govorimo o učenju na daljinu, važno je znati njegove prednosti i nedostatke. Pozitivni aspekti moraju nadmašiti negativne. Je li to bio slučaj? U tu svrhu su sljedeće prednosti i nedostaci učenja na daljinu od strane učitelja.

Od samog početka rasprava o radu na daljinu, istaknuto je da su ključne prednosti učitelja koji radi na daljinu autonomija odlučivanja o raspodjeli radnog vremena i ušteda vremena i novca kao rezultat činjenice da nema više prijevoza na posao [2].

Učitelj može organizirati vlastito radno vrijeme tijekom učenja na daljinu. Fleksibilno radno vrijeme omogućuje im da rade kada im najbolje odgovara i kada su najproduktivniji, te da bolje iskoriste vrijeme za obitelj i odmor. Pretpostavlja se da rad kod kuće omogućuje mir i tišinu, što zauzvrat znači veću koncentraciju i veću produktivnost. Istodobno se smanjuje rizik od stresa uslijed ranog ustajanja, praćenja i slanja djece u vrtić ili školu i dužeg napora tijekom vožnje u školu. Životni stil može postati opušteniji.

Učitelji štede vrijeme koje bi inače proveli vozeći do posla i mogu ga potrošiti na svoju obitelj i prijatelje. [5]

Pokazalo se, međutim, da je velika većina učitelja tijekom učenja na daljinu radila mnogo duže i intenzivnije nego što bi inače. Svoje vrijeme za rad nisu mogli sami organizirati jer su ovisili o radu i odgovorima učenika i njihovih roditelja. Mnogo puta se radni dan protezao kroz cijeli dan. Ujutro su predavali materijal ili putem video poziva ili su proveli vrijeme pripremajući gradivo za svoj predmet i bili u kontaktu sa učenicima, a popodne i navečer posvetili su se pregledu dostavljenih zadataka i čitanju i odgovaranju na e-maile, koje je primio od učenika i roditelja. U ovom trenutku, naravno, ne smijemo zaboraviti stalni obavezni kontakt s upravom škole i pisanje priprema i izvještaja o evidenciji radnog vremena.

Učitelji su također trebali dobiti dodatno obrazovanje tijekom učenja na daljinu, jer je ovaj oblik rada zahtijevao od njih nova znanja. Sudjelovali su u raznim video radionicama, gdje su stekli nova znanja iz područja didaktike, pedagogije, psihologije i tehnologije na daljinu.

Istraživanja također pokazuju da učitelji na daljinu teže rade više, što znači da imaju manje vremena za druge aktivnosti. Međutim, oni mogu čak iskoristiti i druge članove obitelji kako bi im pomogli u radu. Učitelji kod kuće trebaju imati prikladan poseban prostor za rad kod kuće i ergonomsku i zdravu radnu opremu. No, često se ispostavi da nemaju prostora za dodatnu sobu koja bi se koristila kao prikladan radno okruženje. Također obično ne kupuju ergonomsku opremu, jer je to vrlo skupo. Važno je pitanje tko će pružiti odgovarajuću telekomunikacijsku opremu. Osnovnu opremu vjerojatno posjeduju sami učitelji, ali može doći do komplikacija s softverom. Također može postojati problem s kompatibilnošću podataka i pouzdanošću, kao i sigurnošću u

prijenosu i pohrani podataka. Rad polako oduzima slobodno vrijeme svih ljudi, a radnici telereporta su na to posebno osjetljivi [3].

Smanjenje kontakata također vodi u socijalnu izolaciju i smanjenu grupnu solidarnost. To vrijedi i za učitelje i za studente. To je posebno opasno za učenike, jer se mogu osjećati usamljeno, što rezultira padom produktivnosti i nezadovoljstvom školskim radom. Nedostatak kontakta s učiteljima također može utjecati na razmjenu znanja, iskustava i informacija i negativno utjecati na osjećaj pripadnosti organizaciji. Mogu se pojaviti problemi u usklađivanju poslovnog i obiteljskog života, što dovodi do napetih obiteljskih odnosa. Kao rezultat toga, učitelji osjećaju pritisak, stres i mogu patiti od profesionalnih i psiholoških bolesti. [1].

3.ZAKLJUČAK

Učenje na daljinu, kao i sve stvari, ima prednosti i nedostatke. U ovom članku fokusiramo se na iskustvo i perspektivu učitelja.

Učenje na daljinu može imati koristi za mnoge učitelje i poslodavce. Učitelji štede na troškovima prijevoza do posla ako rade na daljinu. Mnogi učitelji vide najveću prednost daljinskog rada u jačanju obiteljskih kontakata jer oni više vremena provode sa svojom djecom. Teleworking također pruža vrlo dobre mogućnosti zapošljavanja za osobe s ograničenom pokretljivošću, kao što su osobe s invaliditetom. Međutim, ubrzo su postali vidljivi negativni aspekti rada na daljinu. Najveći su problemi socijalna izolacija i nedostatak osobnih kontakata. Glavobolje u učenju na daljinu uzrokovane su i stresom, koji je najčešće rezultat sukoba u obitelji i gomilanja posla. Iako bi rad na daljinu trebao pomoći jačanju obiteljskih kontakata, u praksi se često ispostavilo upravo suprotno. Kada radite na daljinu, linija između posla i slobodnog vremena zamagljena je čak i više nego u školi. Učitelji moraju biti dostupni u svakom trenutku učenja na daljinu, oni rade i noću, i kao rezultat toga, obiteljski život pati.

Vjerujemo da je učenje na daljinu samo privremeno rješenje koje koristimo u slučaju nužde, a u suprotnom vjerujemo da nitko od nastavnika ne bi zamijenio ovaj oblik rada radom u prijateljskom i ugodnom školskom okruženju u kojem imamo kontakt s učenicima, kolegama i ostalo osoblje, što nam uljepšava mnogo radnih dana.

4. LITERATURA

- [1.]Jereb, E. (1998). Različni vidiki dela na daljavo. *Organizacija*, 31 (1), 22–31.
- [2.]Jereb, E. (1999). Teledelo. Sodobne oblike in pristopi pri organiziranju podjetij in drugih organizacij, 289–319. Kranj: Založba Moderna organizacija.
- [3.]Mlinar, Z. (2003). Teledelo in prostorsko-časovna organizacija bivalnega okolja. *Teorija in praksa*, 40 (6), 1012–1039.
- [4.]Shipside, S. (2002). *Flexible and Virtual Working*. Oxford: Capstone Publishing.
- [5.]Trček, F. (2000). Prednosti in nevarnosti teledela – perspektive uvajanja teledela v Sloveniji. *Uporabna informatika*, 8 (2), 8793.